

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/203/2017
Identifikačné číslo spisu:	3109229086
Dátum vydania rozhodnutia:	26.04.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:3109229086.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu S. R., bývajúceho v S., zastúpeného JUDr. Ľubomírom Porubanom, advokátom so sídlom v Trenčíne, Jilemnického č. 2, proti žalovanému PEREX, a.s., so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta č. 39/A, zastúpeného Advokátskou kanceláriou LEGAL PROFESSIONALS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Sartorisova č. 12, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12 C 234/2009, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 18. februára 2016, sp. zn. 4 Co 962/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 8. októbra 2014 č. k. 12 C 234/2009-441 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3 500 eur do 30 dní po jeho právoplatnosti. Vo zvyšnej časti návrh na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 11 500 eur zamietol pre nepreukázanie jeho dôvodnosti. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu iných trov konania vo výške 15 066 eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 35 511,99 eur. Vychádzal zo zistenia, že v denníku Pravda, ktorého vydavateľom je žalovaný, bol dňa 19. septembra 2009 na 2. strane, označenej "Téma dňa" uverejnený článok pod názvom "Sponzor Smeru bol pri vysielackách za pol miliardy", v ktorom bola zverejnená aj žalobou napadnutá časť v tomto znení: „R. spolupracoval aj s dlhoročným obchodníkom so zbraňami S. R.. Jeho firma Hermes v súčasnosti oficiálne zastupuje izraelský Elbit na Slovensku. R. ešte v roku 2001 prichytili pri nelegálnom vývoze lietadiel do Angoly." Dňa 22. októbra 2009 denník Pravda zverejnil opravu tohto znenia: „Pravda 19. septembra 2009 v článku "Sponzor Smeru bol pri vysielackách za pol miliardy" nesprávne uviedla, že S. R. prichytili pri nelegálnom vývoze lietadiel do Angoly. Colníci nevrátili zásielku lietadiel preto, že by vývoz bol nelegálny. Nie je tiež pravda, že firma Hermes v súčasnosti oficiálne zastupuje izraelský Elbit. Za chyby sa ospravedľujeme." Súd prvej inštancie mal v súvislosti s uvedenými článkami v konaní za preukázané, že do konca roka 2002 bolo ukončené správne, colné a trestné konanie ohľadne údajného nelegálneho vývozu, ktoré nepotvrdili

zjednodušenú informáciu o nelegálnom vývoze lietadiel do Angoly obsiahnutú v uvedenom článku. Povinnosťou žalovaného bolo teda verejnosť informovať úplne a presne, teda aj s doplnením o výsledky colného a trestného konania, nakoľko s týmito výsledkami v čase zverejnenia článku disponoval. Žalovaný tak neurobil, hoci mal takúto povinnosť aj podľa vlastného etického kódexu. Takýmto konaním žalovaného došlo k nerovnováhe a konfliktu medzi právom žalobcu na ochranu osobnosti a právom žalovaného na slobodu prejavu, ktorá obmedzila právo žalobcu na ochranu jeho osobnosti. Uvedeným konaním vznikla zodpovednosť žalovaného za túto nerovnováhu v zmysle vnútroštátnych predpisov a to hlavne § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a ustanovení tlačového zákona, preto súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je vyššie uvedené.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 18. februára 2016 č. k. 4 Co 962/2014-500 rozhodol tak, že preskúmal vec v napadnutej časti, a to vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 3500 eur a vo výroku o náhrade trov konania podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho konania podľa § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného vo veci samej nie je dôvodné a proti výroku o náhrade trov konania zase naopak dôvodné je. Mal za to, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol dôvody, ktoré ho viedli k záveru, že uverejneným článkom došlo k neoprávnenému zásahu do uvedených osobnostných práv žalobcu. Námietky žalovaného uvádzané v odvolaní podľa odvolacieho súdu neboli preto dôvodné. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej výrokovej časti o priznaní nemajetkovej ujmy podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil. Následne poukázal na to, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku ohľadne náhrady trov konania vyplýva, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi náhradu trov konania bez toho, aby zohľadnil úspech a neúspech žalobcu v danej veci, preto bude nutné v ďalšom konaní súdu prvej inštancie opätovne rozhodnúť o náhrade trov konania a toto rozhodnutie náležite odôvodniť.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p. Mal za to, že súdy svoje rozsudky riadne a presvedčivo neodôvodnili. Právne závery súdov podľa názoru žalovaného neobstoja, pretože ich rozhodnutiami bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch bez toho, aby bola v konaní vykonaným dokazovaním preukázaná značná miera zásahu do práva na ochranu osobnosti a príčinná súvislosť medzi tvrdenými následkami a žalovaným článkom. Odvolací súd vec nesprávne právne posúdil a rozhodol výrokom o priznaní nároku žalobcovi bez toho, aby na to existoval akýkoľvek právny alebo skutkový základ. Odvolací súd neúplne zistil skutkový stav veci, nakoľko nesprávne skutkové zistenia vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný na základe uvedeného žiada, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za správne. Tvrdenia žalovaného označil za účelové, nemajúce oporu v skutočnosti a preto žiada, aby dovolací súd zamietol dovolanie žalovaného a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (žalovaný), zastúpená advokátom, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (21. júna 2016), t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), ktorý bol zrušený CSP, dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona,

zostávajú zachované) a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

8. Žalovaný dovolaním napadol potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

9. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalovaný procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázaná bola tiež vada konania namietaná žalovaným (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

10. Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. sa rozumel nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania (napr. práva zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod). Najvyšší súd v minulosti často zdôrazňoval, že pre záver o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (a teda aj vady uvedenej v písmene f/ tohto ustanovenia) nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že sa súd dopustil takej vady; rozhodujúcim bolo výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 409/2015, 4 Cdo 143/2015, 5 Cdo 238/2015, 6 Cdo 30/2016, 7 Cdo 371/2015, 8 Cdo 34/2016). V prejednávanej veci z obsahu spisu nevyplýva, že by žalovanému bolo niektoré z týchto práv odňaté, resp. aby boli splnené podmienky zakladajúce uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

11. Pokiaľ žalovaný namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, dovolací súd poukazuje na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku, pričom obsah spisu nedáva žiadny dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ s a s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

12. Dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tzv. iná vada konania v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu nezakladala procesnú prípustnosť podaného dovolania (viď R 37/1993 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011). Dovolací súd mohol pristúpiť k preskúmaniu tohto dovolacieho dôvodu len v procesne prípustnom dovolaní, čo však nie je prípad prejednávanej veci.

13. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ svoje dovolanie dôvodil najmä tým, že napadnuté rozsudky súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci, namietajúc jeho nesprávny hmotnoprávny záver o obmedzení práva žalobcu na ochranu jeho osobnosti zo strany žalovaného.

14. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), čo nie je daný prípad, samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

15. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd odmietol dovolanie žalovaného podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP (do potvrdzujúceho výroku odvolacieho súdu a k nemu závislému III. výroku, podľa obsahu iba do tohto výroku bolo podané dovolanie) ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného rozhodnutia odvolacieho súdu.

16. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 veta druhá CSP neodôvodňuje. O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.